

BÖNGÉSZŐ JÁTÉK 2017/2018

5. forduló

- olvasmány -

Lázár Ervin: A nagyravágyó feketerigó

A feketerigó a ligetben élt. Sárga csőre volt, ragyogó cipőgombszeme – és persze fekete volt, mint a szurok. Azért is hívják feketerigónak.

Nem tudom, ki hogy van ezzel a színnel. Nyilván van, akinek nem tetszik, mert hiszen a narancssárga sokkal vidámabb, a türkizkékről és a meggypirosról nem is beszélve. De aki jobban odafigyel, annak a fekete is tetszik, ebben bizonyos vagyok. Hiszen annyiféle fekete van. Kékesen fénylő fekete, puha fekete, éjfekete, játékos fekete, meleg fekete és ki tudja, még hány.

A feketerigó fénylő fekete volt.

És nem tetszett neki a fekete szín.

Se fénylőn, se puhán. Dühösködött. Egy darabig még csak nem is füttyörészett – mert még vidámnak gondolná valaki. Azt mondogatta mérgesen: „Csk, cska, cska!” Olyan szép piros tollakat akart, mint a vörösbegyé, zöldek, mint a gyurgyalagé, fehér, mint a kócsagé, s olyan cifrát, mint a papagájé.

Ezért volt dühös. Úgy hitte, ő a legrútább madár a ligetben.

Bánata akkor vált mégis szívbe markolóvá, amikor a kisfiú eljött a ligetbe, és azt mondta a madaraknak:

– Kellene nekem egy barát. Egy madár barát. Aki reggelenként megkocogtatná az ablakomat, és mindennap megajándékozhatnám kenyérmorzsával meg kölessel.

– Aha – mondták a madarak.

Egyedül az uhu mondta, hogy „uhu”. Talán azért, mert nem szereti a kölest meg a kenyérmorzsát, de az is lehet, azért, mert mást nem tud mondani.

A barátság nem könnyű dolog. Mert jó, a kisfiúnak szüksége volt egy madár barátára. Csak hát olyan madár nélkül, akinek viszont éppen egy kisfiú barátára lenne szüksége, ez nem megoldható. A madarak legtöbbször volt már barátja. A barázdabillegetőnek a szúriszarka, a gyurgyalagnak a szalakóta, a gólyának a kanalas gém, a búbos vöcsöknek a bölömbika. Csak a macskabagolynak meg a szürke varjúknak nem volt barátja, de ők igen mogorvák, nincs is szükségük barátára.

Na és persze a feketerigónak sem volt barátja, mert szégyellte a színét, s emiatt fönn hordta az orrát. Furcsa dolog, de így volt. Mással is megesik: szégyell valamit, és azt hiszi, csak úgy tudja elviselni a szégyenét, ha fönn hordja az orrát.

Így aztán nem talált barátára a kisfiú. Pedig ott lapult a füben a feketerigó, és azt gondolta magában: „Én szívesen lennék barátja ennek a kisfiúnak. Nagyon szeretem a kenyérmorzsát meg a kölest. – S kis szünet után még azt is hozzágondolta: – és a kisfiút is nagyon szeretem. – De mégsem mert előbújni. – Éppen én kellenék neki – morfondírozott –, amikor ilyen csúnya vagyok! Fekete!”

Barát nélkül ment el a kisfiú, igaz, majdnem sírva fakadt, de megpróbálta a liget széléig visszatartani. Nem szeretett mások előtt sírni. De azért a madarak észrevették, hogy lefelé görbül a szája, és nagyon megsajnálták. Tulajdonképpen szerették a kisfiút. Akik barátokra vágnak, és elgyalognak érte a ligetbe, azokat szeretni kell. Egyikük utána kiabált:

– Gyere vissza egy hét múlva!

Talán ha az öreg festőművész nem lakik a közelben, minden másképp alakul. De ott lakott a liget mellett. Nagyon vidám, mosolygós öregúr volt, csak éppen a szakálla volt furcsa, ezerszínű

– mert abba szokta törölgetni az ecsetjeit. A feketerigónak eszébe jutott a tarka szakállú festő meg a sok szép festék, röppent egyet, s már ott is volt a festékesdoboz mellett. „Majd ragyogok én egy hét múlva” – gondolta, s mivel a zöld festékestubus volt a legközelebb, kifestette magát zöldküllőnek. Hát elég furcsa zöldküllő volt, azt meg kell hagyni! Mert a zöldküllő nem egyszínű zöld – és a csőre meg különösen nem az, de a kis feketerigó nagy buzgalmában még a csőrét is zöldre mázolta. „Na, most jöhet a kisfiú” – gondolta, s úgy óvta magán a zöld festéket, hogy egy hétig enni is elfelejtett.

Eltelt a hét, semmi különös nem történt, csak a tarka szakállú festő pingált lila fákat meg lila mezőt – mivelhogy szőrén-szálán eltűnt a zöld festéke.

Megjött a kisfiú, köréje seregltek a madarak, biztatták:

– Ne félj, most lesz valaki!

– Én szívesen lennék a barátod – mondta ekkor elváltoztatott hangon a zöldre festett feketerigó, és elősétált egy bokor mögül.

Hirtelen szóhoz sem jutott a sok madár, tátva maradt a csőrük. A feketerigó (azazhogy zöldrigó, nem is tudom, hogy nevezzem) meg nagy peckesen sétált a tisztáson, abban a hitben, hogy ő legszebb madár a ligetben.

A vándorsólyom ocsúdott fel elsőnek.

– Nicsak – mondta –, egy uborkamadár.

Nevettek, ahogy a torkukon kifért.

– Vagy netán egy nagyra nőtt szöcske – toldotta a búbos banka, s szegény feketerigó legszívesebben elsüllyedt volna szégyenében.

A kisfiú is mosolygott, és szelíden, nehogy megbántsa ezt az uborkamadarat vagy kicsodát, azt mondta:

– Ne haragudj, de én nem ilyen madárra gondoltam.

Huss – elröppent gyorsan a feketerigó.

„Cskcskcsk – korholta magát mérgesen –, mert ostoba módon szintiszta zöldre kentem magam, pedig a zöldküllő nem is egyforma zöld. Kétféle zöld is van rajta (mert a zöld sem egyforma, éppen úgy, mint a fekete), a feje teteje meg piros, a szárnya vége meg fehér pettyes fekete. Na de majd legközelebb. A jövő héten ügyesebb leszek.”

Hát nem sokkal lett ügyesebb! Hogy, hogy nem, az jutott eszébe, hogy gólyának festi magát. Sok fekete meg fehér festéket kent magára, és a lábát meg a csőrét pirosra festette. Eszébe sem jutott, hogy a gólya legalább tízszer akkora, mint ő. Ki látott már ilyen picit gólyát, rövid lábút, rövid csőrút. (Arról nem is beszélve, hogy a hátán átütött a zöld festék a fehéren!)

Ritkán látott a liget olyan viháncolást, mint amikor a gólyának álcázott feketerigó odaállt a kisfiú elé.

– Te meg miféle szerzet vagy? – kérdezte a kisfiú.

– Nem látod, gólya vagyok – mondta kicsit ijedten a feketerigó, mert akkor már sejtette, nem nagyon sikerült ez a gólyává alakulás.

– Még hogy gólya! Talán golyhót akartál mondani – mondta a gólya, és olyan nevetőgörcsöt kapott, hogy ki kellett hívni a mentőket.

Bizony ez a gólyahistória is csúfos véget ért, mert a kisfiú nagy sajnálkozva megint az mondta:

– Ne haragudj, nem ilyen madárra gondoltam.

A feketerigó fél évre elbujdosott bánatában. Hiába jött a kisfiú, hiába keresett madár barátot.

A feketerigónak meg fájt a szíve: „Hej, csak szebb madár lennék, akkor biztosan barátjává fogadna a kisfiú!”

A kisfiú egyre szomorúbb lett.

– Most már az uborkamadár sem akar velem barátkozni – mondta.

A madarak vigasztalni próbálták, de neki barát kellett volna. Hogy lehetne megvigasztalni azt, aki nem talál barátra!

A feketerigó legalább olyan bánatos volt, mint a kisfiú, ha nem bánatosabb. Magát is sajnálta, meg a kisfiút is. Magát talán egy kicsit jobban.

Ezért aztán fél év elteltével elhatározta: újra próbálkozik. De most már nagyon gondosan látott munkához. Egy teljes napig tanulmányozta a sárgarigót. A sárgarigó a legszebb madár – gondolta –, még a latin neve is a legszebb a madárnevek közül, úgy hívják, hogy Oriolus Oriolus (mert minden madárnak van latin neve is). Eszébe sem jutott, hogy őt meg Turdus Merulának hívják latinul, s az semmivel sem csúnyább, mint az Oriolus Oriolus. Talán még szebb is.

És elkezdte magát sárgarigónak festeni. Egy hétig tartott a festés, de ez aztán tökéletesen sikerült. A feketerigó olyan lett, mint egy igazi sárgarigó. Talán csak az alakja különbözött kicsit a sárgarigóétól, de ahhoz igazán jó szem kellett, hogy ezt észrevegye valaki.

Azon a héten is eljött a kisfiú barátot keresni. Nem csüggedhetett, tudta, barátra kell találnia.

A sárgarigónak festett feketerigó elősétált a bokrok közül. A madaraknak elállt a lélegzetük a gyönyörűségtől.

– Nicsak, egy csodálatos sárgarigó – mondták.

A kisfiú is elbámulva nézte a szép madarat, a szíve hangosan dobogott. Csak az igazi sárgarigó gyanakodott. „Valami nagyon furcsa ezen a madáron” – gondolta, és oda is szólt neki:

– Füttyents egyet!

– Nem füttyentek – mondta nyeglén a feketerigó.

Persze, hiszen a sárgarigó azt is ki tudja füttyülni, hogy „Huncut a bíró” meg „Füttyül a rigó”, a feketerigó meg csak annyit tud: „Tiutu.” Ez legalább olyan szép, mint a sárgarigó éneke, de mégis más. Én biztos vagyok benne, hogy a sárgarigó nagyon szeretné néha azt füttyülni, hogy tiutu, de nem megy neki. Ő csak azt tudja: „Huncut a bíró.”

Csakhogy megszólalt a kisfiú:

– Ne haragudj – mondta elszomorodva –, te valóban csodálatosan szép madár vagy, de én egy másik barátra gondoltam. Láttam valamikor egy nagyon kedves madarat. Nem volt ilyen tarka, mint te, de nekem ő kellene barátnak. Az a madár fénylő fekete volt, csak a csőre volt sárga. Azt hiszem, úgy hívják, feketerigó. Megértheted, hogy ki kell tartanom mellette, hátha egyszer megjön, és akkor ki lesz a barátja?

A feketerigó keserves sírásra fakadt, hullottak a könnyei, mint a záporosó. A kisfiú nagyon megsajnálta.

– Miért sírsz? Ne sírj! – mondta neki.

– Azért sírok – zokogta a madár –, mert a feketerigó én vagyok.

Ámulva néztek rá, nem akarták hinni, de akkor a madár könnyei már lemosták a melléről a sárgarigó sárga, a gölya fehér és a zöldküllő zöld színét – előtűnt az igazi fekete.

– Istenem, de buta madár vagy te – mondta boldogan a kisfiú, fölkapta, és sokáig mosdatta a feketerigót a patakban. De a sok szín nem egykönnyen jött le róla; amikor hazaindultak, még akkor is zöld, sárga meg fehér foltok éktelenkedtek a madáron. Nem is volt olyan, mint egy igazi feketerigó.

– Mit gondolsz, lekopik? Leszek én még igazi szép fekete? – kérdezte a madár.

– Biztos – mondta a kisfiú, azután elszomorodott; arra gondolt, hogy már fél éve lenne barátja, ha ez a számár feketerigó nem pingálja magát.